FIATAL MŰSZAKIAK TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKA

Kolozsvár, 2004. március 26-27.

A CODEX PROGRAMOZÁSI FOLYÓIRAT ONLINE SZERKESZTŐSÉGI RENDSZERE

Hevesi Zsolt

Summary

This presentation deals with the past and the hopeful future of the CodeX monthly computing periodical. It has been present on the Internet for more than a year. We came a long way from the initial organizational work and established a regular contributor and reader basis. We do intend to provide the same for those who keen on learning and hungry for knowledge and information for years to come. We also intend to describe here a web portal system - highlighting the main features - which should help in extending our present website. We do believe this portal would give us a chance to keep working together all the necessary components. The portal being unique and differing from the present computing sites, we recommend this development work for others as well.

Összefoglaló

Az alábbiakban rövid ismertetőt olvashatunk a már több mint egy éve működő CodeX számítástechnikai folyóiratról. Hosszú utat tett meg mindeztáig, eredményeket tud felmutatni, és reméljük, hogy még nagyon sokáig ki fogja elégíteni a tanulni vágyók ismeret és információszomját. A második részben röviden, főbb ötletekben bemutatásra kerül egy webrendszertervezet, mely nagymértékben elősegítené, az oldal "felfuttatását". Sőt, e rendszer nélkül még csak esélyünk sem lenne mindent összefogni. Egyedi, az eddigiektől eltérő, de mindenkinek ajánljuk a megismerését, és a gyakorlatba ültetését.

Ismertető

Még mielőtt belevágnánk a dolgok közepébe, szeretnék egy rövid ismertetőt közölni a CodeX csapatról és magáról a projektről:

A CodeX csapat egy kb. 50 főből álló csoport: cikkírók, lektorok, programozók, programtervezők, grafikusok, oktatók, illetve egyéb számítástechnikai szakemberek szervezete. A tagok mindegyike eltökélte, hogy tudásával és szabadidejével a tanulni vágyókat segíti. A korosztályt sem határoltuk be, így könnyű szívvel mondhatjuk, hogy bárki érdeklődhet, aki általános iskolás, középiskolás, vagy akár egyetemi hallgató. Azonban a tanárok számára is nyújtunk számos érdekességet, szakanyagot. A 2003-as év elején összefogtunk, és közös erővel kiadtuk a CodeX számítástechnikai-programozói

szakfolyóirat első számát. A tavalyi év folyamán havi rendszerességgel 10 számot adtunk ki több mint 220 leközölt cikkel. Azonban mindezeket csupán elektronikus formában lehet elérni. A csapat most nagy erővel azon dolgozik, hogy a folyóiratot, mint nyomtatott önálló lapot is kiadjon.

Fontosnak tartjuk - s ez joggal el is várható tőlünk -, hogy mindenre kiterjedjen a figyelmünk, ami általánosságban véve az informatikát és a számítástechnikát jellemzi úgy az oktatásban, mint az élet valamennyi területén.

A cikkek mellett a lapban szeretnénk ismertetni, egy nagy csokorként kezelni az informatikával kapcsolatosan meghirdetett versenyeket, rendezvényeket, konferenciákat, akár Magyarországról, akár határon túlról bárhonnan - tudniillik a folyóirat nemzetközi szemléletmódú.

Reményeink szerint belátható időn belül megjelenik az első nyomtatott szám.

Az online kapcsolattartás

Mivel célunk a földrajzi hátrányok kiküszöbölése, ezért fontos a megfelelő internetes webrendszer kialakítása. A folyóirat jelenleg nem rendelkezik fix postacímre bejegyzett szerkesztőséggel. Mi csupán az Interneten vagyunk jelen. Elsőre meredeknek tűnhet az elképzelés, és arra gondolhatnánk, hogy akkor hogyan oldjuk meg a cikkek tördelését, szerkesztését, a grafikai elemek kidolgozását? Hogyan lesz megoldva a beérkezett cikkek és anyagok lektorálása? Egyszóval hol van/lesz a szerkesztőség? Egyszerűen mindegyre a válaszuk az INTERNET kulcsszóban rejlik. Vajon hogyan valósítható meg mindez? A következőkben ezt szeretném Önöknek bemutatni.

Kezdetben mi is a nulláról indultunk. Azt tapasztaltuk - a webre nézve -, hogy semmink nincs, csak a codexonline.hu domainnév és a tárhely. Legelőször megállapítottuk, hogy a legfontosabb elem a csapattagok közötti kommunikáció. Ezt követi a másik nagyon fontos rész az olvasók és érdeklődők igényeinek a kielégítése. Itt az igény főként az informálásukra és oktatásukra vonatkozik. Mivel egyben hírportálról is szó van, ezért nagyon fontos, hogy ami friss hír, az tényleg friss is legyen. Minden egyes olyan portál esetében, ahol az aktualitások kapnak fő szerepet - fontos —, hogy azonnal elérhetők legyenek. Ezért ezeket a főoldalon kell a belépő látogató elé tenni. Veszélyes az úgynevezett "intro"-k beszúrása, és az agyon-animált oldalak használata. Ha a weboldal nem csak egy fő tevékenységgel/aktualitás kategóriával foglalkozik, mint ahogy a CodeX portál esetében: hírekkel, cikkekkkel, eseményekkel, konferenciákkal stb., akkor ezeket, vagy az ezekre utalást nagyon célszerű mind a főoldalra elhelyezni. Azonban arra is gondolni kell, hogy az olvasók később visszatérve portálunkra, korábbi kedvenc cikkeiket meg tudják ismételtelen tekinteni, vagy barátaiknak tovább ajánlani. Ezért egy bizonyos mennyiségű adat felgyülemzése után az archívumot és a kereső form-ot sem lehet majd elhagyni. Természetesen egy weboldal tartalma is véges lehet, az emberi türelemre nézve. Ezért nem ajánlott mindent egybeömlesztve megjelentetni. Hasznos lehet, ha a főoldalon

például három hasábbal dolgozunk. Fel lehet tüntetni a legjobbnak értékelt cikkek linkjeit. Felsorolni a 10 legutolsó fórumhozzászólás hivatkozásait, az utolsó 10 új linkjavaslatot, a legfrissebb eseményeket, a közeledő konferenciákat stb.

Ha a webrendszer hatalmas, akkor fontos elhelyezni egy honlap-térképet, de ami még fontosabb lehet: egy gyorsstipp menüt beszúrni (és nem csak a főoldalra), melyben a főbb kategóriák kerülnek felsorolásra.

Sok esetben, sőt legtöbbször a weben böngészők célirányosan keresnek dolgokat, kulcsszavakat tudnak. Tegyük fel, hogy a látogató az "Open GL" -ről szeretne olvasni. Ismeri a codexonline.hu oldalt, de azt sem tudja, hogy hol, melyik oldalon keresse a megadott témát. Az rendben, hogy a „cikkek” oldalon, de ott, vajon melyik számban van az amit ő keres? Ezen belül is hol, az esetleg számokon belüli kategóriák között? Erre és hasonló helyzetekre szolgál a kereső, ha kell, akkor kategóriák szerinti lebontásban (pl. hírek, fórum, cikkek, linkek stb.).

Fontos tehát, hogy a főoldalról szinte mindent közvetlenül is el tudjunk érni!

De hogyan kerülhet ki egy webrendszerre az a sok információ? Nos, sokféleképpen - attól függően, hogy milyen szemléletmódú a rendszert üzemeltető stáb -. Mi, a CodeX szeretnénk minden kategóriában ösztönözni a látogatókat, hogy működjenek közre az információk átadásában, és töltsenek fel saját-kezűleg hírjavaslatokat, linkjavaslatokat, szóljanak hozzá a fórumtémákhoz, értesítsenek minket a konferenciákról, versenyekről, pályázatokról, munkalehetőségekről stb. A beérkezett javaslatokat a moderátorok rendezik majd. így az egész ország területéről, sőt határon túlról érkezik az információ. A javaslatot tevők közreműködésével ezrek és tízezrek juthatnak friss, aktuális és színes információhoz. De ennek a módszernek kettős célja van. Tudniillik az emberek többsége maga szereti kialakítani és berendezni a környezetét, legyen akár szó pont egy webrendszerről. Jó tehát, ha kategóriákként, külön mindenki számára jól látható, és könnyen elérhető helyre kiteszünk egy "Ezen űrlapon az Ön javaslatát várjuk!" feliratot.

Azonban a cikkek feltöltése már egy magasabb szintű megoldást igényel. Itt nem elég, ha mint javaslat valaki feltölti; egy moderátor elolvassa, majd engedélyezi a megjelentetését. Itt kerül szóba a (belső) szerkesztőségi rendszer. Természetesen nem akárci lehet cikkíró, illetve, ha szeretne is azzá válni, nem biztos, hogy elsőre jól megy neki. Ezért segítségre és interaktív korrekciókra van szüksége. A cikkírásnál névre, e-mail címre és egyéb információkra van szükség, ezért ezt feltétlenül regisztráció, kell, hogy megelőzze. A regisztrált cikkíró belépés után feltöltheti a cikkét, de azt csak úgy, ha előbb saját-kezűleg szerkeszti azt a webes felületen egy "rich-text" editorral. Ennek több biztonsági oka van. Minden cikk egy egységes, szabványos HTML formában érkezik a szerkesztőséghez, és ami a lényegesen fontos, hogy így minden cikk tördelve van, és szépen rendezve, éppúgy, ahogy a cikk írója viszont szeretné látni azt. A szerkesztést segítő programocskák lehetőséget ad a különböző betűtípusok és méretek használatára, a színezésre, a vastagításra, és egyéb más alapszerkesztési funkciókra. így

többszörre kizártak az utólagos félreértések! A szerző a cikk feltöltésekor megadja annak cikk címét, megjelöli, hogy egyedi cikkről, vagy sorozatról van-e szó. Megjelöli, hogy mely kategória, melyik alkategóriájába javasolja a cikkét, és külön megjegyzéseket tehet. Az elküldés előtt a cikkírónak el kell fogadnia az általános publikálási (elő)feltételeket. A feltöltött cikket egy 4-6 fős csapat kapja kézhez, ők első szinten lektorálják. Természetesen kategóriák szerint más és más csoportok foglalkoznak az anyagok lektorálásával. Amint e csoport tagjai egyénileg véleményezik, az tovább kerül az úgynevezett főlektorhoz. Ő mérlegeli az első szintű lektorálásból érkező véleményeket, majd döntését megírja. Ha az anyag nem szerepelt eredményesen, akkor az értékeléssel együtt ezt elküldi a cikkírónak. Ha a cikk, éppen hogy nem felel meg, vagy esetleg javításra szorul, akkor a főlektor eldönti, hogy kijavítja ő a cikket, vagy elküldi a szerzőnek azokat a pontokat, ahol javításra szorul a cikk. Ha az írás egy az egyben jó, akkor átkerül egy következő szintre. Itt vannak a szerkesztők. Ők, a főszerkesztővel együtt az összegyűlt x db cikkből kiválogatják a legérdekesebbeket, a legaktuálisabbakat, a legésszerűbbeket, majd eldöntik, hogy melyik cikk, milyen közegben jelenjen meg (offline vagy online), és mely kategóriák címei alatt. Majd, a nyertes cikkeket, vagy maguk a szerkesztők, vagy egy nyelvi lektorcsoport átnézi a szintaxist, és nyelvtanilag is, hogy minden "nyomdakész" állapotba kerülhessen. Ezután visszakerül a cikk a cikkíróhoz. Amennyiben elfogadja a módosításokat (ha voltak ilyenek), akkor a cikk a soron következő hónapban publikálásra kerül. Ha a cikk megjelent, akkor azt az olvasók szabadon olvashatják és értékelhetik. Később ezen értékelések vihetik a cikket a főoldalon található toplistába. Hozzá is lehet szólni a cikkekhez, fórumtémákat indítván. A hozzászólások egy újabb cikk megírásához vezethetnek.

A fórumokhoz egy hasonló nagyon biztos, és biztonságos segítségnyújtás lehet az, ha a kérdező fél, egyenesen egy szakmabeli szakemberhez intézheti a kérdéseit. Ez olyan, mintha magánban (pl. e-mailben) beszélne meg a kérdést, de mégis mindenki szeme láttára történne; csak nincs lehetőség másnak hozzászólni, mint a két félnek (kérdő és szakember). Azonban itt is adott lehet a lehetőség fórumra vinni a témát, minél mélyebb kivesésére.

Minden egyes esetben nagyon fontos, hogy a hírek, cikkek, események, fórumtémák stb. szabadon és könnyen továbbküldhetők legyenek e-mailben, illetve lehetőség legyen ezeknek nyomtatására. Kiemelten fontos, hogy minden kategóriában határozottan külön legyenek választva az aktuális, friss bejegyzések a régebbiektől: például egy színes objektum (alakzat) segítségével.

Főleg, ha „időtlen” témáról van szó, hasznos egy webrendszer számára, ha az archívá vált bejegyzések nagyon hosszú ideig megtalálhatók valahol az oldalakon. Ez főként a kereső motorok irányába mutat nagy előnyt. Fontos, hogy oldalaink a keresőkben jó helyezést érjenek el!